

Suusikk^o

Metsähistorian Seuran jäsenlehti 2/2026

**PUHEEN-
JOHTAJAN
PALSTA**
s.3

**KUN HALU
TEHDÄ HYVÄÄ
MUUTTUU
TEOKSI**
S.6

**METSÄT JA
YHTEISKUN-
TARAUHA
-TUTKIMUS-
HANKE**
S.4

**METSÄN
YHDISTÄMÄT
SAIMAAN
METSÄN-
HOITAJAT RY
1945-2025**
S.8

**RETKEILY
KEURUSSELÄN
SEUDULLE**
11.-12.9.2026
S.10

*Metsähistorian Seura
onnittelee 70-vuotiasta
Visaseuraa!*

Susikko^{2/2026}

Puheenjohtajan palsta.....	3
Metsät ja yhteiskuntarauha -tutkimushanke	4
Kun halu tehdä hyvää muuttuu teoksi.....	6
Metsän yhdistämät Saimaan Metsänhoitajat ry 1945–2025.....	8
Retkeily Keuruselän seudulle 11.–12.9.2026.....	10

Susikko

METSÄHISTORIAN SEURA RY:N JÄSENTIEDOTE 2/2026

<http://www.metsahistoria.fi>
[seura\(at\)metsahistoria.fi](mailto:seura(at)metsahistoria.fi)

ISSN 2737-3428 (painettu)
ISSN 1799-0750 (verkkojulkaisu)

Julkaisija: Metsähistorian Seura ry

Ilmestyminen: Kolme kertaa vuodessa

Toimituskunta: Heikki Roiko-Jokela
Antti Koskimäki
Juha Aaltoila
Maria Roiko-Jokela
Nuutti Kiljunen

Taitto: Kirsi Salonen/Grafisa

Susikossa julkaistaan metsähistoriaan liittyviä tekstejä ja kuvia. Tekstiehdotuksia voi lähettää seuran osoitteeseen [heikki.roiko-jokela\(at\)jyu.fi](mailto:heikki.roiko-jokela(at)jyu.fi). Tekstin kirjoittamisessa on noudatettava kirjoitusohjeita, jotka ovat seuran kotisivuilla www.metsahistoria.fi/julkaisut/susikko.

Etukansi:

Hoidettu visakoivikko.
Kuva: Antti Koskimäki.

Takakansi:

Käyttövalmiit uittopuomit.
Kuva: Heikki Peuramo.

PUHEENJOHTAJA

Heikki Roiko-Jokela

VARAPUHEENJOHTAJA

Nuutti Kiljunen

MUUT HALLITUKSEN JÄSENET

Maria Roiko-Jokela, sihteeri

Jarmo Hämäläinen

Leena Karjalainen-Balk

Pirkko Kivinen

Kari Mielikäinen

Jukka Nerg

Erkki Etelä-Aho

Marko Rikala

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖ
ihminen ja metsä

Metsät turvallisuuden perustana

Kokonaisturvallisuus, varautuminen, huoltovarmuus, resilienssi ovat tänä päivänä esillä keskusteluissa eri foorumeilla lähes viikoittain. Turvallisuudesta puhutaan enemmän kuin pitkään aikaan. Keskustelu keskittyy usein puolustukseen, mutta yhteiskunnan turvallisuus rakentuu laajemmalle perustalle.

Kokonaisturvallisuuden toimintamallissa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoiminnalla kaikissa olosuhteissa ja kaikilla tasoilla. Lähtökohtana toimivat normaaliolojen järjestelyt ja lainsäädäntö. Tässä kokonaisuudessa metsillä on tärkeä ja monipuolinen merkitys.

Metsät ovat suomalaiselle yhteiskunnalle enemmän kuin luonnonvara. Ne ovat osa taloudellista turvallisuutta. Metsät tarjoavat työtä, toimeentuloa ja uusia mahdollisuuksia yrityksille. Metsäala uudistuu jatkuvasti, kun uudet teknologiat, kasvuyritykset ja osaaminen rakentavat kilpailukykyä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Osaava, hyvinvoiva ja muutoksiin kykenevä metsäala vahvistaa koko yhteiskunnan kriisinkestävyttä. Ilmastonmuutos, teknologinen kehitys ja muuttuva sääntely haastavat alan jatkuvaan oppimiseen. Osaamisen kehittäminen ja työelämän kestävyys ovat osa turvallisuutta, eivät siitä erillisiä kysymyksiä.

Elinvoimaiset, monimuotoiset ja ilmastokestävät metsät tuottavat ekosysteemipalveluja, joiden varaan myös taloudellinen ja sosiaalinen turvallisuus rakentuvat. Taloudellista toimintaa ja ekologista kestävyttä ei tule tarkastella toisistaan irrallisina, vaan ne muodostavat yhteisen perustan metsien pitkäjänteiselle käytölle.

Geopoliittisten jännitteiden, ilmastonmuutoksen ja yhteiskunnan erilaisten häiriöiden aikana metsien merkitys korostuu entisestään. Huoltovarmuus ei

synny yksittäisistä ratkaisuista, vaan yhteiskunnan kyvystä ylläpitää toimintakykyään monella tasolla. Metsät ovat osa huoltovarmuutta talouden, materiaalien, energian, hyvinvoinnin ja ekologisen kestävyden kautta. Metsät ovat strateginen voimavara, joiden merkitys ulottuu pitkälle metsätalouden rajojen ulkopuolelle.

Metsien rooli kokonaisturvallisuudessa on merkittävä. Tarvitsemme kuitenkin lisää ymmärrystä siitä, miten kansalaiset ja päättäjät hahmottavat metsien merkityksen yhteiskunnan turvallisuudelle ja millaisia odotuksia tulevaisuuteen kohdistuu. Muuttuva toimintaympäristö voi määrittää metsäalan asemaa uudella tavalla ja samalla vahvistaa sen yhteiskunnallista merkitystä.

Myös metsähistorian näkökulmasta metsät kokonaisturvallisuudessa, varautumisessa, huoltovarmuudessa ja resilienssissä on ajankohtainen teema. Menneisyys on osoittanut, että metsät ovat eri aikoina tukeneet Suomen hyvinvointia, omavaraisuutta ja yhteiskunnan vakautta. Samat kysymykset näyttävät tänä päivänä uudessa valossa. Kokonaisturvallisuus muistuttaa meitä siitä, että metsien arvo ei määräydy vain niiden taloudellisen käytön kautta, vaan myös niiden kyvystä vahvistaa yhteiskunnan kestävyttä – nyt ja tulevaisuudessa.

Heikki Roiko-Jokela

Metsähistorian Seuran puheenjohtaja

Metsät ja yhteiskuntarauha -tutkimushanke

Olemme käynnistäneet tutkimushankkeen, jossa tarkastelomme, miten metsät ja yhteiskuntarauha ovat kytkeytyneet 1900-luvun suomalaisessa yhteiskunnassa. Metsiin kohdistuvat ristiriitaiset intressit eivät ole mikään uusi ilmiö, vaan erilaisia ristiriitaisuuksia on ollut läpi historian, sillä metsät ovat olleet suomalaisille aina tärkeitä ja niiden yhteiskunnallinen merkitys monella tapaa erittäin merkittävä. Ymmärtääksemme nykyistä metsäkeskustelua ja -politiikkaa, sen juuria ja muutosta aikaisempaan, onkin syytä luoda katse taaksepäin. Nykyisten metsäkeskustelujen ja -kiistojen ymmärtämiseksi ja taustoittamiseksi on tärkeää tuntea aikaisemmat ratkaisut, käännekohdat ja metsäpoliittista konsensusta aiemmin rakentaneet käytännöt sekä niiden muutokset.

Aikaisemmalla metsiä koskevalla keskustelulla, poliittisella päätöksentekokulttuurilla ja siihen osallistamisella on yhä ”häntiä” ja vaikutusta nykyiseen metsäpoliittiseen keskustelu- ja päätöksentekokulttuuriin, vaikka poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti ovatkin muuttuneet merkittävästi – ja vaikka nykyihmiset eivät välttämättä ole edes tietoisia siitä, mitä vanhoja oletuksia nykyiset keskustelut yhä kantavat menneisyydestä.

Hankkeemme tarkoitus onkin avata historiallisesta perspektiivistä näkökulmia siihen, miten metsiä koskevat laajakantoiset ja yhteiskunnallisesti merkittävät ratkaisut on tehty ja aikaansaatu eri aikoina. Hankkeen fokuksessa on kolme aikaperiodia, joissa tarkastelemme metsien ja yhteis-

kuntarauhan suhdetta 1900-luvun Suomessa: 1) itsenäisyyden ja demokraattisen poliittisen järjestelmän tuoma muutos maailmansotien välisenä aikana; 2) hävityn sodan, sotakorvausten ja voimakkaan modernisaation (teollistuminen, koneistuminen & maaltapako) aikaansaama muutos sotien jälkeisinä vuosikymmeninä; 3) aika 1970-luvulta 1990-luvun alkuun, jolloin metsäkonsensuksesta neuvoteltiin ja pitkälti myös päätettiin valtion komiteoissa. Hankkeen läpileikkaavana kysymyksenä on: Miten ristiriidat ratkaistiin aikaisemmin, usein yhteiskunnallisesti huomattavasti vaikeammassa olosuhteissa?

Kokoavana tavoitteena tutkimushankkeessamme on muodostaa kokonaiskuva siitä, miten metsiä koskevat laajakantoiset ja yhteiskunnallisesti merkittävät ratkaisut on tehty ja aikaansaatu eri aikoina suomalaisessa yhteiskunnassa. Lähtökohtana on, mitä uutta ja uusia näkökulmia nimenomaan pitkän ajan tarkastelu yhdistettynä syvällisempiin ja laajempiin tapaututkimuksiin paljastaa metsäkysymysten ja yhteiskuntarauhan suhteesta suomalaisessa yhteiskunnassa 1900-luvulla.

Tutkimushankettamme läpileikkaavina tarkempina kysymyksinä analysoimme:

1. Ketkä olivat keskeiset osallistujat ja intressiryhmät? Kuinka vakiintunutta eri intressiryhmien osallistaminen oli? Ketkä jäivät ulkopuolelle?
2. Keiden yksilöiden tai intressiryhmien ääni painoi ratkaisuisissa? Ja millaista ajallista vaihtelua tässä esiintyi?
3. Millaisin keinoin konsensusta ja kompromisseja haettiin? Oliko niiden aikaansaamiseksi tiettyjä tai toistuvia mekanismeja?
4. Miten konsensus saavutettiin? Ja miten ajan yhteiskunnallis-poliittinen tilanne ja toisaalta poliittinen valtatasapaino vaikuttivat tähän?
5. Mitkä olivat keskeisimpiä tai vaikeimpia kiistoja ja ristiriitautottuvuuksia? Milloin nykyään yleisesti tunnettu ristiriitautottavuus taloudellisiin, sosiaalisiin ja ympäristöllisiin intressinäkökulmiin alkoi nousta esiin?

6. Miten kansainvälinen ulottuvuus, kuten taloudellinen kilpailu, kansainvälinen regulaatio tai parhaiden käytäntöjen omaksuminen, näkyi ja vaikutti metsäkonsensuksen saavuttamiseen?

Kysymyksiä peilataan suhteessa ajan yhteiskunnalliseen tilanteeseen, poliittiseen valtatasapainoon ja laajempaan parlamentaariseen päätöksentekokulttuuriin sekä ajan taloudellisiin oloihin. Ajallisen ja yhteiskunnallis-taloudellisen kontekstin huomiointi on oleellista, sillä se vaikuttaa aina päätöksentekokulttuurin reunaehtoihin ja siten myös metsäpoliittiseen keskusteluun ja lopputulokseen, eli toteutuneisiin ratkaisuihin.

Vaikka tutkimuksemme näkökulma on historiallinen, niin se antaa omalta osaltaan mahdollisuuden pohtia, voiko aiemmasta metsäpoliittisesta valmistelu- ja neuvottelukulttuurista ammentaa jotain hyödyllisiä oppeja nykypäivän vahvasti polarisoituneeseen ja repivään keskusteluun. Tutkimuksellamme haluamme nostaa esiin uudenlaisia, ja ehkä osin unohduksiin jääneitä, metsäkonsensuksen rakentamisen tapoja suomalaisessa yhteiskunnassa. Emme neuvo tai anna normatiivisia suosituksia vaan muistutamme ja esittelemme, miten metsäkonsensusta on aiemminkin jouduttu rakentamaan haastavissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa. Pyrimme osoittamaan historiallisen tarkastelun valossa, miten kunakin ajan konteksti, erilaiset olosuhteet ja reunaehdot, vaikuttavat metsäkonsensuksen rakentamiseen.

Tutkimushanke koostuu kolmesta osahankkeesta, joista kustakin vastaa yksi tutkija. Osahankkeessa 1 (Metsät ja yhteiskuntarauha sotien välisenä aikana) VTT Tuomas Rantala tutkii itsenäisyyden ja demokraattisen poliittisen järjestelmän aiheuttamaa muutosta maailmansotien välisenä aikana. Osahankkeessa 2 (Metsät ja yhteiskuntarauha sotien jälkeen) FT

Aleksi Ahtola tutkii sodan, sotakorvausten ja voimakkaan modernisaation (teollistuminen, koneistuminen & maaltapako) aikaansaamaa muutosta sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Osahankkeessa 3 (Metsäkonsensus ja valtion komitealaitos 1976–1994) FT, dosentti Kati Katajisto tutkii, miten aiemmin metsäpolitiikan keskeiset linjat soviteltiin ja neuvoteltiin nyt jo historiaan jääneen instituution, valtion komitealaitoksen, avulla. Dosentti Katajisto toimii oman osahankkeensa ohella myös koko tutkimushankkeen johtajana.

Hankkeen tutkimustulokset tullaan julkaisemaan useissa vertaisarvioituissa artikkeleissa, joita tutkijat kirjoittavat sekä yhdessä että erikseen. Lisäksi tutkimusaiheita ja projektia esitellään kansainvälisissä ja kotimaisissa tieteellisissä konferensseissa, seminaareissa, erilaisissa yleisötilaisuuksissa sekä myös podcasteissa. Tutkimushankkeemme tekee myös yhteistyötä muiden tutkijoiden ja tutkimushankkeiden kanssa, kuten esimerkiksi dosentti Ella Viitaniemen johtaman Metsäyhteiskunta-hankkeen kanssa.

Metsät ja yhteiskuntarauha -tutkimushanke on Koneen Säätiön rahoittama ja se toteutetaan Helsingin yliopiston poliittisen historian oppiaineessa vuosina 2026–2029.

Meille voi laittaa sähköpostia, jos hankkeemme teema kiinnostaa, olit sitten metsäalan toimija, (kokenus)asiantuntija tai tutkija. Kuulemme mielellämme teidän näkemyksiänne tai vinkkejä aiheesta.

Tuomas Rantala, Kati Katajisto ja Aleksi Ahtola
Sähköposti:

[tuomas.rantala\(at\)helsinki.fi](mailto:tuomas.rantala(at)helsinki.fi)

[kati.katajisto\(at\)helsinki.fi](mailto:kati.katajisto(at)helsinki.fi)

[aleksi.ahtola\(at\)helsinki.fi](mailto:aleksi.ahtola(at)helsinki.fi)

Riitta ja Risto Seppälän 125 000 euron lahjoitus muodosti peruspääoman Metsämiesten Säätiön uudelle rahastolle.

Kun halu tehdä hyvää muuttuu teoksi

Metsämiesten Säätiöön perustettiin alkuvuodesta alarahasto. ”Metsäalan sillanrakentaja” -rahaston perustajien Riitta ja Risto Seppälän tahdon mukaisesti rahasto jakaa tunnustuspalkintoja henkilöille, jotka ovat pitkäaikaisesti toimineet Suomen metsäalan ja koko yhteiskunnan hyväksi tuomalla tuloksellisesti tutkimustietoa käytäntöön, tuomalla rohkeasti esille tutkimukseen perustuvaa tietoa ja/tai edistämällä metsäalan ja muun yhteiskunnan vuoropuhelua.

Ajatus rahaston perustamisesta syntyi tilaisuudessa, jossa Metsämiesten Säätiö esitteli toimintaansa.

”Olimme pohtineet, mitä omalta osaltamme voimme tehdä, jotta yhteisöllisyys ja yhteisen hyvän tekeminen saisivat enemmän jalansijaa. Olemme iloisia veronmaksajia ja annamme pieniä summia erilaisiin keräyksiin kuten monet muutkin. Mutta voisimmeko tehdä enemmän? Ja ehkä samalla antaa pienen esimerkin siitä, että myös me tavalliset ihmiset voimme vapaaehtoisesti luopua jostakin yhteisen hyvän eteen”, kertoo Risto Seppälä lahjoituksen ja rahaston taustasta.

Metsää koskeva julkinen keskustelu on vilkasta. Kyse on usein ristiriidoista metsien hoidossa ja metsien eri käyttömuotojen välillä. Mielipiteitä on vaihdettu alan sisällä, mutta erityisesti metsäväen ja muun yhteiskunnan välillä niin, että asiat ovat välillä kärjistyneet. Se on kuitenkin turhaa ja suorastaan vahingollista, sillä eri näkemykset ja tavoitteet ovat lähes aina yhteen sovitettavissa. Tarvitaan positiivista vuorovaikutusta ja siltojen rakentamista.

Riitta ja Risto Seppälän 125 000 euron lahjoitus muodosti peruspääoman ”Metsäalan Sillanrakentaja” -rahastolle. Rahaston säännöt ovat julkiset ja löytyvät osoitteesta: www.mmsaatio.fi/saatio/rahastot/metsaalan-sillanrakentaja.html

”Haluamme rohkaista muita meidän asemassamme olevia seuraamaan esimerkkiämme. Valitsimme Metsämiesten Säätiön lahjoituksemme kohteeksi, koska Säätiön laaja toimintakenttä, jossa osaaminen, hyvinvointi ja kulttuuri ovat keskeisiä rahoituskohteita, on lähellä omaa maailmankuvaamme”, toteavat Riitta ja Risto Seppälä.

Metsämiesten Säätiö tarjoaa lahjoittajille mahdollisuuden perustaa ja nimetä rahasto, jonka avulla voi pysyvällä tavalla tukea metsäalan kehitystä ja alalla toimivien ihmisten työhyvinvointia. Säätiö ei peritselleen mitään hallinnointipalkkiota, joten kaikki varat käytetään täysimääräisenä lahjoittajan rahaston säännöissä määrittelemän tarkoituksen mukaisesti. Rahaston perustamisesta löytyy lisätietoja osoitteesta www.mmsaatio.fi/rahasto

”Olemme hyvin kiitollisia Riitalle ja Ristolle. Luotamme esimerkin voimaan. Hyvää tulevaisuutta rakennetaan merkityksellisillä teoilla. Kenellä tahansa on mahdollisuus kartuttaa jo perustettua rahastoa tai perustaa oma rahastonsa. Säätiön tehtävä on ikuisen”, kiteyttää Metsämiesten Säätiön toimitusjohtaja Ilari Pirttilä.

Emeritusprofessori VTT Risto Seppälä on tehnyt ansiokkaan uran Metsäntutkimuslaitoksessa erikoisalanaan metsäsektorin strategiset kysymykset. Seppälä on Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen. Hänelle on myönnetty kunniaatohtorin arvo Helsingin yliopistosta ja Moskovan valtionyliopistosta sekä Kiinan metsäakatemian kunniaprofessorin arvo.

Metsämiesten Säätiö on vuonna 1948 perustettu yleishyödyllinen säätiö, jonka tehtävänä on metsäalan kehittäminen sekä alalla toimivien ihmisten hyvinvoinnin edistäminen. Säätiö jakaa oman sijoitustoimintansa tuottoa ja saatuja lahjoituksia alalle tavoitteellisin apurahoin ja stipendein. Sota-ajan saattajätkien muonahuollosta alkunsa saanut Säätiö kunnioittaa historiaansa nimellään sekä tasa-arvoisella toiminnalla.

METSÄN YHDISTÄMÄT

Saimaan Metsänhoitajat ry

1945–2025

Metsänhoitajien ja metsätalouden historiasta ilmestyi uusi kirja, tällä kertaa Saimaan laajalta alueelta. Kirja on Marko Rikalan kirjoittama. Kirjan on tuottanut Lusto, joka on yhdistyksen yhteistyökumppani monin tavoin.

Kirjan esipuheessa todetaan, että käsillä oli kolmen ison pahvilaatikollisen kokoinen arkisto. Näin on monella muullakin yhdistyksellä. Saimaan yhdistyksessä on aineisto ollut kattava ja nyt hyvässä järjestyksessä. Kirjoittaja on perehtynyt aineistoon perin pohjin, myös muihin tietolähteisiin.

Rikalalla oli jo kirjoittamisen alkuvaiheessa tavoitteena sitoa yhdistyksen historia metsäalan ja yhteiskunnan muutoksiin. Tässä kirjassa asiassa on onnistuttu hyvin. Lukuisista yksityiskohdista huolimatta yleiskuva on säilynyt selkeänä. Tässä kirjoituksessa mainitaan vain muutama, Saimaan alueelle erityinen asia. Sanonta 'nähdä metsä puilta' sopii tähän kirjaan mainiosti. Tyyli on sujuvaa, joten jo muistakin kirjoista tuttujen asioiden lukeminen ei kyllästytä. Kirjan ulkoasu on upea.

Ensimmäisen kerran Saimaan alueella harkittiin metsänhoitajien yhdistystä vuonna 1940. Elettiin välirauhan aikaa – usko huomiseen oli vankka. Metsänhoitajaliiton silloisten sääntöjen mukaan alueella ei kuitenkaan ollut riittävästi metsänhoitajia yhdistyksen perustamiseen. Vuonna 1945, jolloin yhdistys perustettiin tulijoita oli riittävästi. Asiaa edesauttoi, että Savonlinnan seudun oheen otettiin Mikkelin seutu toiminta-alueeksi. Mikkelin seudulle perustettiin aikanaan oma yhdistys, joka irtautui omaksi yhdistykseksi.

Sotien aiheuttamat poikkeusajat kuvaillaan. Tähän kuuluvat metsien rajut hakkuut. Asutustoiminta lisäsi metsänomistajien määrää ja vaikutti sekä

metsäorganisaatioiden että ammattilaisten toimintaan. Yhdistys otti myös sodasta kärsineiden asian omakseen. Aloitettiin kummilapsitoiminta.

Kirjan perusantia on yhdistyksen toiminnan kuvailu. Metsäväen ammattiataitoa kartutettiin ja tietoa jaettiin monilla tavoin; retkeilyt olivat sekä tiedon hankintaa että jakamista. Samalla ne olivat yhteishengen ylläpitämistä. Retkeilyjä tehtiin metsissä ja runsaiden järvien alueen vesillä. Tehdasvierailut ovat vakiotoimintaa Saimaan alueella kuten muissakin yhdistyksissä. Tässä yhteydessä kuvaillaan myös maamme runsasta lankarullateollisuutta – kiintoisa yksityiskohta, ehkäpä ensimmäistä kertaa metsänhoitajien historioissa. Yhdistyksen varallisuuden lisääntyessä ulkomailla voitiin käydä säännöllisesti.

Metsäalan koulutus oli yhdistyksessä laajaa ja monipuolista. Savonlinnan kesäyliopisto tarjosi mahdollisuuden kouluttaa metsäasioissa. Kouluyhteistyö aloitettiin 1960-luvulla ja se toimii edelleen. Vuosina 2016–2017 toteutettiin Kulttuuriset metsävarat sukupolvelta toiselle -hanke. Yhdistys veti tämän hankkeen muiden toimijoiden kanssa. Tulevia opettajia koulutettiin metsäasioihin Savonlinnassa. Tämän edellytykset menetettiin, kun opettajakoulutus Savonlinnassa lopetettiin. 1960-luvulla perustettiin eri puolille maamme metsäkouluja metsänomistajien koulutusta varten. Varparannalle rakennettiin Itä-Savon metsäkoulu. Tässäkin asiassa selostetaan toimialaa nykypäiviin.

Vuonna 2017 päästiin toteuttamaan ehkä yhdistyksen historian tähän asti hienointa asiaa – Suomi 100 vuotta 2017, Sukupolvien metsä. Se tehtiin Laukaansaareen. Metsään merkittiin sata ruutua, joihin jokaiseen istutettiin 20 tainta. Puulajeja on monta, mutta puulajivalinta oli sellainen, että luku sata näkyy ylhäältä katsottaessa. Laukaansaari on merkittävä osa Luonnonvarakeskuksen Punkaharjun tutkimusalueita.

Vuonna 1985 tuli yhdistykselle 40 vuotta täyteen. Yhdistys kirjoitti juhla- ja muistokirjan, jota painettiin sata kappaletta ja sitä jaettiin monille sidosryhmille, muun muassa kouluille. Saimaan Metsänhoitajat saivat Metsänhoitajaliiton Vuoden yhdistys -palkinnon vuonna 1988.

Metsänhoitajien edunvalvonta ei ole ollut alueellisten yhdistysten tehtäviä. Tästä oli yksi poikkeus Saimaan alueella. Metsähallituksessa käytiin työtaistelu 1950-luvulla. Saimaan yhdistys organisoiti työtaistelurahaston lakkolaisten tueksi. Tämä jos mikä oli yhteishenkeä.

Saimaan alue kaikkineen, metsät, vedet ja maisema luovat edellytyksiä monipuoliselle toiminnalle. Punkaharju on ollut nähtävyys ja suojelukohde jo pitkään. Maailman ainoat saimaannorpat asuvat alueella. Alueen tunnettuus on tuonut alueelle runsaasti vierailijoita. Samalla on metsänhoitajille tullut mahdollisuuksia antaa tietoa laajoille joukoille. Punkaharjun aluetta on esitelty muun muassa Suomessa järjestetyn III Maailman Metsäkongressin retkeläisille vuonna 1949. Kaksi muuta laajaa, kansainvälistä kongressia on vierailut alueella.

Jo vuonna 1953 yhdistys hankki oman kiinteistön rakennuksineen. Se oli 1,5 hehtaarin laajuinen Varpusaari Säämingissä Moinsalmella. Tähän hankintaan tehtiin lujasti töitä; uittopuita vieritettiin ja ylivuotisia karkupuita kerättiin. Ja talkoot olivat täyttä totta, sillä talkoista poissa olevia muistettiin sakkomaksuilla. Omasta metsästä saatiin hakkuutuloja. Korjaamista ja remonttia riitti ja uusi saunakin rakennettiin. Tärkeä voimavara tukijoina ja talkooväkenä olivat naiset. Metsänhoitajien Rouvat ry perustettiin vuonna 1948.

Varpusaari myytiin vuonna 1988. Tästä saatiin rahat metsäpalstan oston. Yhdistykselle hankittiin 12,5 hehtaarin Kuusiston tila Kerimäellä vuonna 1991. Varpusaaren myynti antoi avaimet varallisuuden kartuttamiselle taitavalla sijoitustoiminnalla. Kivisyryjän tila Savonlinnan pohjoispuolella hankittiin vuonna 2017. Näin saatiin 16,1 hehtaaria metsää. Kuusisto myytiin vuonna 2024, jolloin saatiin lisää varoja sijoitettavaksi.

Metsien hoidon ja metsätalouden muutos selostetaan kirjassa paikallisilla painotuksilla. Metsänjalostus käydään läpi huolella. Tämä kuuluu juuri tässä historiassa asiaan, koska Punkaharju on merkittävä metsänjalostuksen tutkimusalue. Tässä jaksossa käydään läpi ankara kamppailu tutkimusasemasta ja myös muista asemista muualla maassamme. Punkaharjun tutkimusasema siirrettiin Savonlinnaan 2020-luvun taitteessa, mutta tutkimusta jatketaan Punkaharjulla.

Uittoa tarkastellaan tarkoin eikä mikään ihme, kun Laitaatsalmi Savonlinnassa on alueen ydintä. Laitaatsalmen uittoväylän läpi kuljetettiin 1960-luvulla noin 2,9 miljoonaa kuutiometriä puutavaraa vuodessa, neljäsosa koko maan uitosta. Saimaalla uitetaan vieläkin.

Organisaatioiden myllerrykset selostetaan. Kaikki muutokset vähensivät metsänhoitajien määrää sekä vaikuttivat heidän tehtäviinsä.

Toiminta yhdistyksessä aloitettiin 26 jäsenen voimin. Jäsenmäärä oli enimmillään 2000-luvun alussa, yli 60. Alimmillaan jäsenmäärä käväisi 1970-luvun lopulla, 26 jäsentä. Viime vuosina jäseniä on ollut 50–60. Yhdistyksen alkuvaiheessa metsäala oli hyvin miesvaltainen. Se näkyi myös yhdistyksen jäsenistössä. 1970-luvulta alkaen naisten määrä alkoi lisääntyä metsäalalla. Yhdistykseen liittyi ensimmäinen naisjäsen 1970-luvun alussa. Sekä yhdistyksen koko jäsenmäärä että naisten määrä heijastelevat metsäalan toimipaikkojen määrää ja sitä, miten naisia ja miehiä tulee töihin alueelle. Nykyinen metsänhoitajien keskusjärjestö on vuoden 2017 alusta toimintansa aloittanut Loimu ry. Saimaan Metsänhoitajat ry on sen jäsen.

Antti Koskimäki

METSÄHISTORIAN SEURA RY

Retkeily Keurusselän seudulle 11.–12.9.2026

OHJELMA

PERJANTAI 11.9.2026

Kello 9.00 kokoontuminen Mäntässä

Kahvila Wilhelmiinassa (Koskelankatu 8).

Autot jätetään läheiselle maksuttomalle parkki-paikalle. Aamukahvi. Avaussanat retkeilyn joh-taja Pekka T. Rajala.

Kello 9.30 Mäntän kirkko (Länsitorikatu 2).

Kirkon rakennuttajana toimi G. A. Serlachius Oy ja suunnittelijana yhtiön luottoarkkitehti W. G. Palmqvist. Kirkossa olevat taiteilija Han-nes Autereen 35 puuveistosta kuvastavat kristin-uskon, kirkollisen elämän ja historian keskei-siä hetkiä. Kohteen esittely Serlachius-museon opas.

Kello 10.00 Serlachiuksen pääkonttori

(R. Erik Serlachiuksen katu 2).

Pääkonttorissa esitellään Serlachiuksen ja Serlachius-yhtiön sekä Mäntän tehdasyhteisön historiaa. Rakennuksen alassa on metsänhoitaja-taidemaalari Lennart Segerstrålen maalaamia freskoja. Opastuksen pääpaino on Suomen ja Mäntän metsäteollisuuden synnyssä ja kehityk-sessä. Kohteen esittely Serlachius-museon opas.

Kello 11.00 lounas Lounaskahvila Miinassa

(Johtokunnantie 11).

Lounaskahvila sijaitsee Honkahovissa, Serlachius-yhtiön ylimmän johdon entisessä asunnossa ja edustustilassa.

Kello 12.00 Mänttä – Keuruu (35 km).

Matkalla tarinaa Serlachiuksen, Rosenlewin ja muiden metsäyhtiöiden metsätilojen han-kinnasta sekä taiteilija Akseli Gallen-Kallelan Keurusselän seudulla maalaamista teoksista.

Kello 12.45 Vanha Keuruu (Keuruuntie 1).

Alueeseen kuuluvat maalauksellinen puukirkko 1700-luvun puolivälistä, uusgoottilainen tiili-

kirkko, rautatieasema sekä empire-kauden kirkkoherranpappila. Kohteen esittely amanuensi Helena Kukkamo, Keuruun Museo.

Kello 14.15 Keuruu – Haapamäki (15 km).

Matkalla tarinaa Keurusselän seudun puun-hankinnasta sekä metsäkämpistä.

Kello 14.45 Haapamäen puutermiinaali

(Tavaratie).

Väylävirasto, metsäsektorin toimijat ja rautatie-yritykset ovat kehittäneet viime vuosina yh-dessä raakapuun rautatiekuljetusten verkostoa tavoitteena parantaa kuljetusten kustannus-tehokkuutta ja toimitusvarmuutta. Kohteen esittely kuljetuspäällikkö Antti Lukkarinen, Stora Enso.

Kello 15.15 Haapamäen rautatieasema

(Asema-aukio 1).

Maamme tärkeimpiin risteysasemiin aikanaan kuuluneen Haapamäen kylätaajamassa on eri-ikäistä rakennuskantaa. Asemarakennus on rakennettu 1897 Bruno Granholmin suun-nitelmien mukaan. Alueella on lisäksi asema-ravintola, lepohuonerakennus, vesitorni, suuri veturitalli sekä runsaasti asuintaloja talousrakennuksineen. Mannerheimin johtama Suomen valkoisen armeijan esikunta toimi jon-kin aikaa Haapamäen asemalla talvella 1918. Kohteen esittely amanuensi Helena Kukkamo, Keuruun Museo.

Kello 16.00 Haapamäen Museovarikko

(Asematie 35).

Haapamäen Museoveturiyhdistys on erikois-tunut kotimaisen rautatiekulttuurin säilyt-tämiseen. Toiminta keskittyy vanhan rauta-tiekaluston kunnostukseen ja ylläpitoon sekä museojunaliikenteeseen. Iltapäiväkahvi ravintolavaunussa. Kohteen esittely puheen-johtaja Panu Mäntynen, HMVY.

Kello 17.00 Haapamäki – Keuruu – Keurusselkä Resort (20 km).

Matkalla tarinaa Keurusselän seudun teollisuudesta, palveluista ja muusta liiketoiminnasta.

Kello 17.30 majoittuminen Hotelli Keurusselkä Resortissa (Keurusseläntie 134).

Yöpyminen kahden hengen huoneissa; yhden hengen huoneesta lisämaksu. Kylpylä on avoinna klo 20 saakka.

Kello 19.00 päivällinen hotellin ravintolan buffet-pöydästä.

Kello 20.30 ravintolan iltaohjelmaa

Orkesterina Kari Hirvonen & Onnentähti.

LAUANTAI 12.9.2026

Klo 7.00 aamiainen hotellin ravintolassa.

Klo 8.00 Keurusselkä Resort – Kolho (15 km).

Matkalla tarinaa Keurusselän uitoista.

Kello 8:15 Kolhon teollisuustajama

(Tehtaantie 3).

Teollinen toiminta Kolhossa alkoi vuonna 1898, ja 1916 Kolhon saha siirtyi Serlachiuksen omistukseen. Yhtiö kehitti kylästä monipuolisen teollisuusyhteisön. Suomen Ilmavoimien ensimmäinen lentotukikohta sijaitsi Kolhon sahan rannassa. Kohteen opastus puheenjohtaja Sari Riihonen, Kolhon kyläyhdistys.

Kello 8:45 Kolho – Jaakkoinso, Vilppula (10 km).

Kello 9:00 Jaakkoinsoon ojituskokeet

(Jaakkoinsoentie 39).

Jaakkoinso on Euroopan vanhin suontutkimusalue ja Suomen ensimmäinen koeojitusalue. Retkeilyreitit varrella olevat numeroidut tutkimus- ja esittelykohteet kattavat monipuolisesti suometsien ja soiden tutkimuksen. Kohteen opastus erikoistutkija Sakari Sarkkola, Luonnonvarakeskus.

Kello 10:30 Vilppulan vuoden 1918 historiareitti (Vilppulan keskusta).

Suomessa käytiin keväällä 1918 yli neljä kuukautta kestänyt verinen sisällissota. Sisällissodan merkittävä rintamalinja kulki seitsemän

viikon ajan Vilppulan pitäjän läpi. Vilppulankoski oli sodan alusta lähtien tapahtumien polttopisteessä; valkoiset sotivat kosken pohjois- ja punaiset etelärannalla. Kiertoaajelu keskeisissä taistelukohteissa. Opastus varapuheenjohtaja Pekka T. Rajala, Vapaussodan Lahden Alueen Perinneyhdistys.

Kello 12:00 Vilppula – Mänttä

(Joenniemi) (5 km).

Kello 12:30 lounas Ravintola Göstan

Paviljonki-salissa (Joenniementie 41).

Kello 13:30 Serlachius Kartano eli

Joenniemen kartano (Joenniementie 41).

Gösta Serlachiuksen säätion taidekokoelma on yksi Suomen ja Pohjoismaiden merkittävimmistä yksityisistä kokoelmista. Sen tärkein osa muodostuu kotimaisen taiteen kultakauden merkkiteoksista. Lisäksi kokoelmaan kuuluu noin sata vanhan eurooppalaisen maalaustaiteen arvosteista. Kohteen opastus Serlachius-museon opas.

Kello 14:30 vapaata aikaa tutustua oma-toimisesti Serlachius Kartanon muihin näyttelyihin, Veistospuistoon, Taavetin-saareen ja kaupan tarjontaan.

Kello 15:15 retkeilyn päättäminen.

Iltapäiväkahvit Ravintola Göstassa.

Päätössanat retkeilyn johtaja Pekka T. Rajala.

Kello 15:45 Joenniemi – Mänttä

(Koskelankatu 8) (5 km).

Kello 16:00 paluu Mäntän keskustaan.

Retkeilyn hinta on 270 euroa jäseniltä ja 290 euroa ei-jäseniltä.

Maksu sisältää kaiken ohjelmassa mainitun.

Yhden hengen huoneen lisämaksu 40 €.

Ilmoittautumiset retkeilyn johtajalle Pekka T. Rajalalle sähköpostilla pekka.t.rajala@outlook.com tai puhelimitse 040 5344611. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 28.8.2026.

Ota mukaan mahdollinen Museokortti ja mainitse ilmoittautumisen yhteydessä myös ruokainerajoitteista.

TERVETULOA!

